GAZETA KRAKOWSKA

№ 53.

Z KRAKOWA DNIA 5 LIPCA 1818 Roku W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 27 Czerwca.

O *Pomniku Xięcia Poniatowskiego List do Jenerała Mokronowskiego.*

W roku 1808 złożył pułk 9ty piechoty Polskiey Xięztwa Warszawskiego w ręce JW. Jenerała Dąbrowskiego, summę 5,932 talarów 19 d. gr. na maiący się wystawić pomnik Napoleonowi. Gdy tenże pomnik do skutku nie przyszedł, upoważnili mnie w roku 1814 pozostali officerowie, podofficerowie i żołnierze wspomnionego pułku do odebrania tych pieniędzy od JW. Jenerała Dąbrowskiego, com uskutecznił, i do dania im zupełnie do moiey woli takiego przeznaczenia, aby chlubna z niego dla pułku wynikła pamiątka. Zadosyć więc czyniąc temu życzeniu, ofiaruię imieniem pułku 9go powyższą summę na posąg maiący się wystawić w Warszawie świętey pamięci Bohatyra, Xiążęcia Józefa Poniatowskiego, którego czyny nie wygasną i którego śmierć rycerska wiecznym dla Polaka zostanie przykładem. Upraszam także, aby użycie tych pieniędzy w pismach publicznych ogłoszone było, dla wiadomości pozostałych z byłego pułku 9go piechoty Polskiey Xięztwa Warszawskiego.

Z Rydzyny dnia 13 Czerwca 1818.

Były Jenerał Dywizyi woysk Polskich, wówczas Pułkownik Dowódca pułku 9go piechoty Polskiey Xięztwa Warszawskiego.

(podp:) *Antoni Xżę Ordynat Sułkowski*

Urzędowe Obwieszczenie.

Wydany pod dniem 4 Kwietnia r. b. względem przywrócenia porządku hypotecznego w Wielkiem Xięztwie Poznańskiem, w Powiatach Chełmińskim, i Michałowskim, i w mieście Toruniu, Patent osnowy następuiącey:

MY FRYDERYK WILHELM
z Bożey Łaski Król Pruski, &c. &c.

Postanowiwszy w wydanym dnia 9 Listopada 1816 patencie względem przywrócenia praw i sądownictwa naszego w Wielkiem Xięztwie Poznańskiem i w połączonych z zachodniemi Prusami Powiatach Chełmińskim i Michałowskim, tudzież w mieście Toruniu, iż Hypoteki w tychże Prowincyiach urządzone znowu bydź ma ą podług ordynacyi hypoteczney z dnia 20 Grudnia 1783.

Po zasiągnieniu zdania Rądy Stanu, stanowiemy co następuie:

§. 1. Wszelkie przez byłe Zachodnio- i Południowo-Pruskie władze hypoteczne aż do ich w roku 1806 lub poźniey zaszłego rozwiązania, w założonych według przepisów księgach hypotecznych zdziałane wpisy i wymazania praw hypotecznych, oraz wszelkie wydane w tey mierze wykazy hypoteczne, uważaią się za zupełnie prawodzielne i ważne względem wszelkich w ten sposób iuż wciągnionych praw rzalnych, żadne na nowo zgłoszenie się i wpisanie nie iest potrzebnem.

§. 2. Natomiast od czasu rozwiązania władz Pruskich uregulowane przez Sądy i zachowawców czyli konserwatorów hypotecznych Xięztwa Warszawskiego, tytuły possessyi, muszą bydź odnowionemi, a intabulowane pretensyie, celem zachowania ich prawa realnego na nowo doniesionemi i w księgi hypoteczne wpisanemi. Jeżeli zaś pretensyie, do ksiąg hypotecznych przed rzeczoną Epoką zaciągnione, późniey znowu wymazanemi zostały, zachowanie przytem przepisów prawnych udowodnionem bydź powinno.

§. 3. Gdzie księgi hypoteczney według przepisów ordynacyi hypoteczney, urządzoney wcale iescze nie ma, tam takowa założoną bydź powinna.

§. 4. Urządzenie na nowo Hypotek ma bydź w Wielkiem Xięztwie Poznańskiem co się tycze Dóbr dawniey *exempti fori*, uskutecznione przez dwie oddzielne Kommissyie, z których iedna w Poznaniu, dla obwodu Regencyynego Poznańskiego druga w Bydgoszczy dla obwodu Regencyynego Bydgoskiego ustanowioną będzie. Urządzone ze wszystkiem księgi hypoteczne oddadzą Kommissyie Sądom ziemiańskim, końcem dalszego czynności hypotecznych załatwienia.

Co do wszelkich innych gruntów, Sądy ziemiańskie, w których okręgu są położone, zaymą się przywroceniem lub początkowem hypotek urządzeniem.

§. 5. W przyłączonych do Zachodnich Pruss Powiatach Chełmińskim i Michałowskim, tudzież w mieście Toruniu, główny Sąd ziemiański w Kwidzynie zatrudni się przywróceniem Hypotek dóbr *exemti fori*, wszelkich zaś innych gruntów właściwe Sądy ziemiańskie i Mieyskie.

§. 6. Każdy posiadacz własności nieruchomey lub iakowego do zapisania w księdze hypoteczney uwłaśniaiącego się prawa, przez się istnącego i bez posiadania iakiegokolwiek gruntu wykonywać się mogącego, skoroby własność iego podług §. 1 intabulowaną ieszcze nie była, powinien zgłosić się do władzy hypoteczney, wykazać tytuł prawa, na którym się własność i posiadanie zasadza, i złożyć w dowodney formie ściągaiące się do tego dokumenta, kontrakty kupna, zamiany, wieczystych czynszów lub takiehże dzierżaw dotyczące, testamenta, działy spadkowe lub inne iakiegokolwiek bądź nazwiska. Kto przepisowi temu do 1 dnia Czerwca 1819 zadosyć nie uczyni, karą fiskalną do powinności swoiey zniewolonym zostanie i utraci dobrodzieystwa, iakie patent ninieyszy Interessentom mianowicie we względzie kosztów i stępla nadaie. Nadto narazi się na szkodliwe skutki rozporządzeń, iakieby osoba maiąca przed nim do ksiąg hypotecznych przez władze Pru-

skie wniesione prawa, przedsięwziąść mogła.

§. 7. Wszyscy, którzy twierdzą, iż do iakowego gruntu lub do iakiego do zaciągnienia w księgę hypoteczną uwłaśnionego prawa od czasu rozwiązania dawnieyszych Pruskich praw władz hypotecznych, realney pretensyi nabyli, wzywaią się ninieyszem, aby z takową pretensyią niezwłocznie, a naydaley aż do 1 dnia Czerwca 1819 do właściwey władzy zgłosili się i udowodnili. Wierzyciele maiący sobie ogólną hypotekę zapisaną, obowiązani są grunta dłużnika swego, na których takowa ma bydź zaintabulowaną, imiennie wskazać, i dokładnie oznaczyć; ci zaś, co zaintabulowania prawnych czyli taynych hypotek żądaią, powinni zarazem wykazać fundament, na którym doniesione prawo realne ma się zasadzać.

§. 8. Wezwanie ninieysze nie ściąga się iedynie do tych, co pretensyie pieniężne, bądź z mocy hypotek, lub względem sum zaległych, pochodzących z kontraktów kupna i przedaży, ze stosunków małżeńskich lub spadkowych, bądź z iakiegokolwiek innego powodu mieć mniemaią; ale oraz i do tych, którzy pretensyią o własność lub pretensyią substytucyyną, rzeczone prawo użytkowania, daniny gruntowe, lub inne tym podobne prawa, własność lub dyspozycyią obecnego posiadacza ścieśniaiące, mieć twierdzą.

§. 9. Osobiste zaś lub wexlowe długi; nie wchodzą do zakresu ustawy niniey szey, iak zgoła to wszystko, co do wpisania w księgi hypoteczne nie uwłaśnia.

§. 10. Pretensyie realne, które w skutek niniey szego wezwania, w czasie oznaczonym aż do 1 dnia Czerwca 1819 należycie będą doniesione i wykazane, według porządku zgłoszenia się do ksiąg hypotecznych wniesione i onymże przez to wszelkie prawa, iakie Ustawy teraźnieysze do takiego przywięzuią wpisu, nadane będą.

§. 11. Wolno atoli każdemu, pretensyią realną posiadaiącemu, ażeby, obawiaiąc się uszczerbku z wcześnieyszego innych osób ogłoszenia, starał się o roztrząśnienie swego Prawa pierwszeństwa wedle ustaw dotychczasowych drogą postępowania sądowego, i o następne postępowanie porządku wpisów w Księdze hypoteczney. Wniosek o takowe roztrząśnienie powinien iednakże do 1 dnia Grudnia 1819 r. bydź uczynionym. Jeżeli to nie nastąpi, pozostanie się na zawsze przy koleynym porządku, w iakim pretensyie do Księgi hypoteczney według czasu zgłoszenia się wciągnione zostały, i przyszłe klassyfikacyie iedynie do niego stósować się powinny.

§. 12. Wreszcie czas zgłoszenia się stanowi koley wpisów względem tych tylko praw realnych, które w epoce obwieszczenia patentu niniey szego istotnie już mieysce miały, późnieysze zaś, za rychleyszemi iśdź muszą.

§. 13. Nie zgłaszaiący się, zatrzyma wprawdzie prawa swe do osoby dłużnika lub iego sukcessorów, i może nawet trzymać się gruntu dotychczasową iego hypoteką obciążonego, ieżeli takowy znayduie się ieszcze w ręku obecnego, (to iest: grunt w czasie terminu prekluzyynego posiadaiącego) właściciela; przeciw trzeciey zas osobie i ku iey uszczerbkowi, wierzyciel takowy prawa realnego we względzie nieruchomości wykonywać nie może.

§. 14. Atoby więc dopiero po tem dniu

Czerwca 1819 zgłosił się ze skargą windykacyyną, lub z innemi do iakowego gruntu pretensyiami własności dotyczącemi, ten słuchanym tylko bydź może z niemi przeciwko teraźnieyszemu właścicielowi, ieżeli dobra ieszcze w ręku iego znayduią się, w razie wygraney winien uznać wszystkie do tey pory na dobrach zapisane hypoteki i zaspokoić z nichże osoby, pretensyie takowe maiące, tak, iak gdyby im sam prawa ich był nadał.

§. 15. Gdyby zaś zgłosił się kto po 1wszym dniu Czerwca 1819 z inną pretensyią realną własności nie dotyczącą, a grunt znaydował się ieszcze w ręku obecnego właściciela, ma wprawdzie wierzyciel takowy również ieszcze bydź słuchanym przeciw właścicielowi, i pozyskać wolność trzymania się gruntu, onemuż zobowiązanego, umieszczonym atoli bydź powinien za wszystkiemi do tey pory w księdze hypoteczney zapisanemi iuż pretensyiami, i niewolno mu z osiągnionego prawa realnego ku ich szkodzie korzystać.

§. 16. Gdyby dobra po 1wszym dniu Czerwca 1819go trzeciemu posiadaczowi sprzedane były, ci, co z realnemi pretensyiami zgosić się zaniedbali, utracaią zupełnie do dóbr swe prawa, i niewolno z powodu tego, ani trzeciego posiadacza, ani tych, którzy od niego prawa nabyli, w niczem naruszać lub pretensyie do nich rościć. Opieszały wierzyciel realny, może tylko poszukiwać praw swoich na swym dłużniku, iego sukcessorach i innym ich maiątku.

§. 17. Od 1go Czerwca 1819 odbywać się maią czynności hypoteczne iedynie według ordynacyi hypoteczney z dnia 20 Grudnia 1783 i według późnieyszych w tey mierze przepisów. Gdy zaś doświadczenie okazało zbyteczność utrzymania księgi ingrossacyyney, ordynacyia więc hypoteczna w tym się odmienia punkcie, i odtąd osobne księgi ingrossacyyne utrzymywanemi bydź nie maią.

§. 18. Chcąc sprawić ile możności interessentom ulżenie, zapewniamy wolność od opłaty stępla wszystkim urządzenia hypotecznego dotyczącym się czynnosciom, które się do 1go dnia Czerwca 1819 wydarzą, uwalniaiąc ie oraz od opłat i należności Sądowych w taxie szportlowey przepisanych. Na nieuchronne tylko wydatki gotowe, których zaliczenie kassy nasze w razie potrzeby podeymą, zażądana bydź ma od posiadaczów dóbr i pretendentów realnych mała kwota ogólowa, do przedmiotu rzeczy zastosowana. Nakoniec rozkazuiemy Naszemu Naywyższemu Sądowi Appellacyynemu w Poznaniu i Naszemu Głównemu Sądowi Ziemiańskiemu w Kwidzynie, ażeby Patent ninieyszy niezwłocznie podały do powszechney w kraiu i za granicą wiadomości, oraz aby przy urządzeniu hypotek nie tylko do osnowy onegoż sumiennie się stosowały, ale też iżby przepisy te od wszystkich władz Sądowych należycie zachowanemi były dopilnowały.

W dowód czego Patent ten własną ręką podpisany i wielką Naszą pieczęcią Królewską stwierdzony.

Dan w Berlinie dnia 4go Kwietnia 1818.

(podpisano) *Fryderyk Wilhelm.*

Xiże Hardenberg.

Altestein.

Za zgodność: *Friese.*

Z Peterzburga d. 30 Maia d. k.

N. Pan w dalszey podróży swoiey przybył dnia 7. b. m. do Chersonu. Wśród

odgłosu dzwonów udał się w twierdzy do Kościoła S. Katarzyny, wystawionego przez ś. p. N. Cesarzową Katarzynę II. U drzwi kościoła przyięło Monarchę duchowieństwo z krzyżem, tudzież Chersonski Gubernator cywilny Hrabia Saint Prie. Jenerałowie, Urzędnicy, Szlachta i stan kupiecki. Z kościoła w pośród gromu dział i radosnych okrzyków mnogiego ludu, udał się Monarcha do przygotowanego dla siebie domu cywilnego Gubernatora. Tegoż wieczora miasto było oświecone; na czele domu dla pobytu Jego Cesarskiey Mości ukazywały się iaśnieiące przezroczyste obrazy stosowane do dawnieyszey podróży Cesarzowey Katarzyny i teraźnieyszey N. Cesarza JMci. Oświecenie przystani i morskich statków kupieckich prześliczny stawiło w dok.

Wychodzący tu w ięzyku Polskim *Ruski Inwalid* zawiera:

"Donieśliśmy o historyi ś. p. Stanisła: Augusta Króla Polskiego, wydaney w Petersburgu przez JW. Łobarzewskiego, o którey wszystkie pisma peryodyczne tuteysze zaszczytnie wspomniały: Xiążka ta o polityce i dzieiach narodu Polskiego świeżo wydarzónych, pierwszy raz w Petersburgu pisząca, naturalną wzbudziła publiczności ciekawość." Dziełko to przełożone tu na ięzyk Polski, wkrótce wyydzie na widok. Sąd literatów tuteyszych chlubne o niem dał świadectwo; my zaś w miarę uczuć naszych narodowych czytaiąc tę książkę pełną myśli dobrych i śmiałego wyłuszczenia rzeczy dotąd ukrytych, powiemy słów kilka o iey duchu. Czytelnik przebiegaiąc ią z uwagą, łatwo się przekona, że Autor łączy sławę Króla z Narodem, ale oddziela czyny naczelników znaczących od czynów narodowych. Ztąd pokazuiąc wady w postępowaniu pierwszych, uwalnia naród od pocisków rzucanych nań za granicą. Pokazuie go przez wszystkie wieki bitnym, moralnym i dotąd niezmiennym w swym charakterze narodowym. Myśl o wolności Polskiey iest wcale nową. Trafi autor szczęśliwie na tę prawdę, że Polacy wyobrażaiąc sobie wolność, nigdy iey od honoru nie oddzielali. Znaydą tu z ukontentowaniem siebie w tym dziełku iakby w zwierciedle. Równie też trafnie wykłada autor, że Rzeczpospolita wyniosła się do naypierwszego stopnia chwały przez woyskowość i kwitnące nauki, a potem przez szczeble upadaiąc taż woyskowość i światło naukowe, doprowadziły naród chociaż zawsze szlachetny do poniżenia, do maxym fałszywych i przesądów; połączona zaś trzech Mocarstw siła dokonała reszty. Niepodobna iest w tym krótkim rzucie oka dać dokładnego tey książki wyobrażenia. Dzieła ludzkie doskonałemi bydź nie mogą, a zatem i w tym płodzie chociaż długiey pracy i namysłów, znaydą się niektóre opisania wypadków, i rozmaitych okoliczności, przeciw którym można będzie co zarzucić; lecz kto zechce zgłębić prawdziwy zamiar autora, i nie przywięzywać się do drobnych uchybień, przekona się, że autor wspieraiąc się na odwieczney prawdzie, iż moralność, wierność ku Królom, cnoty domowe i towarzyskie były zawsze zasadą istnienia Narodu Polskiego, dowodzi, że też narodowe zalety utrzymane, i światłem mądrego Stanisława Augusta w naykrytycznieyszych okolicznościach zachowane zostały; a tem samem ukazuie światu, że potwarze rzucane na naród i Króla z zagranicy, są błą-

he i niezasługuiące na żadną wiarę w oczach dobrze myślącego człowieka.„

Z Londynu d. 19 Czerwca

W tey chwili nietylko stolica, ale cały kray iest w poruszeniu względem obioru nowych reprezentantów do parlamentu. Nowi kandydaci i dawni reprezentanci przyymowanemi są wszędzie za własne pieniądze, (które naprzod posełaią,) z naywiększemi uroczystościami. Lud wykłada niektórych konie i ciągnie ich w powozie, ale za to innych częstuie błotem i kamieniami, iak n. p. w Westminsterze spotkało walecznego Kapitana Maxwell, który odebrał bolesny raz kamieniem w oko.

Xże Jorku w towarzystwie Biskupa Londyńskiego założył wczoray węgielny kamien na kościoł parafialny Stepney w Londynie,

Zaburzenia w fabrycznych miastach, które dawniey tak zwanym luditom przypisywano, odnawiaią się znowu. Niedaleko Leicestru iednemu ziemianinowi z 8 baranów, z któremi chciał się niezadługo publicznie pochwalić, 7miu rozsiekano. Inny właściciel gruntowy widząc się bydź zagrożony, ratował się ucieczką z gotowizną do Londynu.

Z Kadyxu odpłynęło około 2000 żołnierzy na 13 przewozowych statkach do Hiszpańskiey Ameryki. Sądzą, że są iedynie. przeciw Limie przeznaczone.

Kapitan Clarence, adjutant Margr. Hasting, przybył tu z listami z wschodniey Indyi; lecz te nic w sobie ważnego niezawieraią.

Listy i gazety z Charlestown zawieraią pod d. 3 Maia uderzaiącą wiadomość: Jenerał Lallemand udaie się z taynem zleceniem, iak sądzą do Mexyku. Z Filadelfii wypłynęło iuż na to przeznaczenie wiele okrętów, do których przyłączy się więcey z innych portów. Względem liczby ludzi nie zgadzaią się, ale sądzą, iż będzie ich do 4000. Większą część kosztów uzbroienia ponosi Józef Bonaparte, Marszałek Grouchy, Jenerał Gerard, &c.

Przybyły z wschodniey Indyi okręt Surrey zapewnia, iż strzegący wyspy S. Heleny liniiowy okręt Conqueror nie pozwolił mu zbliżyć się lub wysłać kogo na tę wyspę, ponieważ wszelkie iey związki z morzem są naysurowiey zabronione. — Podporucznik woiennego okrętu Griffon pod wyspą S. Heleny, doniosł przepływoiącemu Kapitanowi Gunner w d. 14 Kwietnia, iż Bonaparte był zdrowy i miał tego dnia znaydować się na wyścigach w Longwood.

Z Hawanny piszą pod d. 29 Kwietnia, iż przed tym portem krążą ustawicznie rokoszańscy korsarze, którzy zabrali niedawno okręt Hamburski i bryg Duński, a inny Hamburski złupili. Lud z zabranych tych okrętów powrocił do Hawanny i zeznał, iż 5 wielkich korsarskich okrętów przed tym portem ustawicznie krąży, czatuiąc na konwoy Hiszpański.

Z Włoch d. 5 Czerwca.

D. 2 b. Król Hiszpański Karol IV. powrocił z Neapolu do Rzymu.

Podług doniesień z Genui pod d. 3 Król Sardyński zamyślał tego wieczora na fregacie Maryia Teressa w towarzystwie dwoch innych statków, popłynąć do Spezzia dla obeyrzenia portu. Królowa udała się do Modeny, dla odwiedzenia wyzdrowiałey teraz swey córki. — Mowią, iż Arcy Xże Ferdynand, brat Xcia Modeny, o

żeni się z córką Króla Sardyńskiego. Wysłany przez tego Monarchę nowy Gubernator na wyspę Sardynii, Hr. Taon Revel, odebrał zlecenie ulepszyć iak nayprędzey rząd tey wyspy.

W Rzymie oczekiwane iest niebawnie urządzenie na klassy podzielenie i rozdanie Papiezkiego orderu Chrystusa. Niekatolicy nie mogą bydź tym orderem ozdobieni, ale Katolikom, a nawet Duchownym nosić wolno ordery kraiow niekatolickich, iak n. p. Kardynał Rufo nosi Rossyyski order S. Anny. — Jenerał Baron Koller spodziewany tam iest w krotce z Neapolu, dla obrachowania pretensyi między Rzymem i Austryią, co ukończywszy, uda się w tymże celu do Toskanii i Luki. — Budowa nowego skrzydła muzeum Pio-Clementinum posuwa się coraz daley.

Z Rzymu Piszą: " Wszyscy pałaią chęcią widzenia plonu, który Hrabia Camillo Borgia przywiózł z Afryki północney, z okolic, które dziś i od kilku wieków Terra incognita nazywaią, a niegdyś były siedliskiem nauk, sztuk pięknych i handlu. Cały świat dziwił się im, a Rzym zazdrościł i drżał przed niemi. — Hrabia Camillo iest siostrzeńcem znanego Kardynała Borgia, który Piusowi VII do Francyi towarzyszył, i tamże umarł r. 1804 w 73 roku życia. Kardynał ten kochał nauki, zbogacił umieiętność starożytności szacownym zbiorem pomników Egipskich, który iest teraz ozdobą królewskiego Muzeum Bourbon w Neapolu. Siostrzeniec iego Camillo któremu Bey Sidil Mahmud Ftassen nader sprzyiał, otrzymał od rządu Tunetańskiego dwa Firmany, mocą których wolno mu było odprawiać podróż w głębi Państwa Tunetu, wykopywać starożytności, czynić poszukiwania i pomiary, kreślić mappy i rysunki i t. p. — Z tem to pozwoleniem wędrował on po żyznych okolicach nadmorskich zroszonych strumieniem Bagrada, aż do pustyń południowych i gór Megala, gałęzi ogromnego Atlasu. Z niebezpieczeństwem życia błąkał się między Arabami i dzikiemi Maurami, żyiąc przez dwa lata w ich chatach, zważaiąc ich charakter, skłonności, życie domowe i obyczaie. Widział stare warownie Byrsy z gruzami Kartaginy i wodociągi od góry Zuan do miasta Hamilkara i Hanibala, widział Suzę, widział ludny Kairwan i ów meczet wsparty na 500 słupach nayprzepysznieyszy w całey Afryce. W Bizercie, przy rozwalinach sławney Utyki, bawił naydłużey. Tu nay więcey kopano pod iego dozorem. — Tak zwiedził w latach 1815 i 1816 przeszło 350 starych miast i zburzonych siedlisk, i odrysował blisko 400 świątyń, łazien, amfiteatrów, studzień, wodociągów, posągów, płasko rzeźb i t. p. prócz mnostwa kamiennych napisów Punickich, Greckich i Rzymskich. Lecz to nie wszysko. Przez względy dworu Tunetańskiego, miał także wolny wstęp do bibliioteki Beia, i znalazł między rękopismami Arabskiemi trzy dotychczas nieznane, z których wyczerpał ważne przydatki do dzieiów tego Państwa. Z temi skarbami przybył w Lutym roku 817 do Neapolu, gdzie się teraz trudni urządzeniem uczonych swoich zbiorów, ażeby ie godnie mógł światu udzielić. Zbiory te będą składały dzieło w 4 lub 5 tomach *in 8vo maj:* z atłasem 100 kart i rycin starożytności i napisów. Pierwsza część tego dzieła obeymuie w dwóch lub 3ch tomach dzieie tey podróży i opis dawnych i nowych pomników; druga będzie zawierać obraz dzisieyszego stanu Państwa Tu-

netu, iego źródeł i potęgi, handlu, obyczaiów, przymiotów i zwyczaiów ludu; trzecia, wystawi dzieie tego Państwa od zdobycia iego silnem ramieniem Arabów aż do nowych czasów; wszystko ze źródeł dotąd nieznanych.,,

Z Paryża d. 17 Czerwca.

Na wczorayszey dyplomatyczney audyencyi u Króla znaydowali się także nowy Turecki poseł, Xżę Wellington, Admirałowie Cockburn (który Bonapartego na wyspę *S.* Heleny zawiozł) i Sidney Smith.

Z powodu wygnańców wyszedł tu wiersz pod tytułem: "Trzydziestu ośmiu,,, w którym każdego czyny są opisane.

Wiele Paryżanek trudniących się robieniem modnych stroiów przenoszą się teraz do Filadelfii i Nowegoiorku, gdzie przy wzrastaiącym zbytku upragnione są podobne osoby. Oprócz tych wiele innych osób żądaią paszportów do północney Ameryki. Pewna liczba osób naięła w Hawrze okręt dla przewiezienia się do Ameryki.

Dziennik Minerwa Francuzka zawiera artykuł o skarbie, z którego następuiący wypis kładziemy:

" Wszystkie gabinety przyięły systema pożyczki. Francyia otwiera pożyczki, dla zagoienia ran swoich; Angliia, dla utrzymania swey chwały, co kosztuie ią iuż do 20 tysięcy milliionów, a Hiszpaniia, dla prowadzenia woyny w Ameryce. — Francyia przyszła do kredytu, ponieważ puściła się drogą wolności. Teraźnieyszy rząd zaciągnął w 3 latach więcey pieniędzy, niżeli Monarchowie 3 Dynastyy w 15 wiekach. Rząd konstytucyyny znayduie kredyt, bo nadaie bezpieczeństwo; ale iak to ma swoie granice, tak też kredyt mieć powinien. Nieodzowna potrzeba zmusiła nas do tey ofiary; lecz też powinna bydź ostatnią. — Angliia, która w czasie pokoiu spłacić miała ogromny swoy dług, czyni zawsze ieszcze pożyczki. Znayduią się ludzie, którzy utrzymuią, iż dług narodowy iest źrodłem bogactwa kraiowego; w takowym przypadku Angliia doyść powinna do naywyższego stopnia pomyślności. Inni dziwią się, że Angliia znayduie ieszcze ludzi, którzy iey pożyczaią. Lecz czyliż dawnieyszy kredyt nie ułatwia iey teraźnieyszego? Pożyczaią iey, ponieważ iuż pożyczono. W krotce rząd i rządzonych więcey wiązać będzie interess, niżeli panowanie i ustawy. W krotce miłość do oyczyzny Anglika nie czem innem będzie, iak przywiązaniem do pieniędzy, które rządowi zaliczył; bronić on będzie musiał ministrów nie z obawy rewolucyi, ale z obawy bankructwa.,,

Jakaż tego bydź może przyczyna (wyraża inne pismo), że po tylu klęskach, które dotchnęły Francyią, wszystkie otwieraią się dla rządu kiesy? wpływa do tego miłość oyczyzny, ale i chęć zysku. Każdy ma ufność w rządzie, ponieważ widzi, iż dopełnia obowiązków i podług ducha czasu rządzi; ponieważ cudzoziemcy oddalić się z Francyi maią; ponieważ każdy sobie mowi, iż nie może lepiey umieścić swoich pieniędzy iak u rządu, który 7 1/2 od 100 płaci prowizyi i daleko większe nadaie bezpieczeństwo, niżeli prywatne banki. Oto iest klucz wyiaśniaiący odmianę naszego położenia, które nas samych zadziwia.

Jenerał Aug. J... czyni w Dzienniku powszechnym propozycyią, aby zwłoki Jenerałów Francuzkich, które zagranicą spoczywaią przewieść do Francyi i przemowić do nich: "Powstańcie, abyście w oyczyznie na wieki spali.,, Tak chce, aby przemowiono do Jenerałów Hoche, Cherin, Marceau, Desaix, Hardi, Championet i Klebera.

DODATEK
DO Nro 53.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 5 LIPCA 1818 Roku W NIEDZIELĘ.

Od brzegów Menu d. 16 Czerwca

Nowa konstytucyia Bawarska nie iest, podług pism Frankfortskich i innych, dla krytyków dostateczną. Nie iest w niey, mowią, oznaczony do hod Królewski (lista cywilna) co zawiera w sobie nie przyięta konstytucyia Wirtemberska na każdą zmianę panuiącego. Nie podoba im się daley: że budżet stanowiony iest na 6 lat; że zgromadzenie stanów naradzać się tylko ma przez dwa miesiące; że stany trudnić się naypierwey maią pracami, które im Król poda, i t. d. — Na adress, który Municypalność miasta Minchen podała Królowi Bawarskiemu z powodu nadaney konstytucyi, odpowiedział ten Monarcha: iż poczytał za nayświętszy dla siebie obowiązek ugruntować dobro swoich poddanych przez stałe urządzenie i w ten czas dopiero spać będzie spokoynie, gdy przekona się, że iego obywatele i poddani są kontenci.

Xiężna St. Leu (Ludwikowa Bonaparte) poiechała z Konstancyi do Włoch dla używania morskich kąpieli.

Z Szafhuzy piszą, iż d. 18 b. m. nadeszła tam urzędowa z Rzymu wiadomość, że Opat Einsiedlu mianowany został biskupem utworzonego z Opactw w kantonach Szwitz, Uri i Unterwalden biskupstwa i że Einsiedeln będzie stolicą nowego tego biskupstwa.

W Królestwie połączonych Niderlandów nakazano spisać liczbę potrzebuiących wsparcia ubogich i do zadziwienia pokazało ich się 745,000.

Z Madrytu d. 26 Maia.

N. Królowa znayduie się znowu przy nadziei, i odbyła niedawno zwykłe w takim przypadku ośmio dniowe nabożeństwo.

Król nasz zamyśla w początkach udać się na ziazd Monarchów do Akwisgranu, a Ministrowie spodziewali się, iż przez to zbliżenie się polepszą się nasze zewnętrzne stosunki; ale cztery wielkie Mocarstwa oświadczyły wyraźnie, iż o niczem nie będzie rzecz w Akwisgranie, iak tylko o ustąpieniu woysk sprzymierzonych z Francyi, a zatem Król nigdzie nie poiedzie. Rzeczone Mocarstwa wydały o tym ziezdzie bardzo dokładne instrukcyie zagranicznym swoim posłom.

— D. 7 Czerwca. —

Ministerium woienne ogłosiło w tey

uchwilił list Królewski zmnieyszaiący liczbę dotychczasowego woyska do połowy. Niedostatek skarbu nakazuie wprawdzie zmnieyszyć woysko; ale nie można poiąć, iak to w tey chwili nastąpić może, kiedy Ameryka tyle potrzebuie woyska. Oto są dalsze oznaczenia tego rozkazu: 1) Piechota gwardyi Królewskiey składać się ma z 2 pułków. Gwardyia Walońska znosi się. Każdy pułk składa się z 3002 ludzi wraz z officerami; batalion z 1000, a kompania z 125 ludzi. 2) Liniiowa piechota składać się na przyszłość ma 737 pułków, każdy po 1121 ludzi; lekka z 10 bataliionów, każdy po 560 ludzi. Pułk Ceuty stanowi 38 pułk liniowey piechoty. 3) Wszystkie inne korpusy znoszą się lub wcielone bydź maią do powyższych. Wszystkie obce nazwiska pułków ustaią, wyiąwszy pułk Valençay i pułk Cesarza Alexandra. 4) Artyleryia składać się na przyszłość będzie z 90 naczelnych i sztabowych officerów, 450 niższych officerów, 5000 żołnierzy i 1050 koni. 5) Korpus inżynierów składać się będzie z 46 naczelnych i sztabowych officerów, 90 niższych officerów, 2 bataliionów saperów, minerów i pontonierów, każdy po 7 kompaniy. 6) Król zastrzega sobie przyiąć do swey służby pewną liczbę pułków Szwaycarskich. 7) Gwardyia boczna i gwardyia karabinierów Królewskich pozostaią w dotychczasowey liczbie. 8) Jazda składać się będzie z 18 liniiowych i 3 lekkich pułków, każdy z 504 ludzi i 404 koni. 9) Milicyi 43 pułków postawione będą na stopie 1802 roku 10) W każdey prowincyi utworzona będzie kompaniia żandarmeryi.

W Ameryce podobnież zayść maią odmiany w woysku Królewskiem, z czego wnoszą, iż ustanie woyna zaczepna.

Król pozwolił zakonnicom Hiszpańskiem chować się w swoich klasztorach, aby po śmierci nie były wystawione na widok ludzi światowych. Jenerałom zaś Kapucynów i Hieronomitów nadał prawo, aby iako grandowie stawali przed Królem z nakrytemi głowami.

Radca stanu i były Minister skarbowy Jbarra umarł na apoplexyią.—Mowią, iż Xże San Carlos uda się w Wrześniu do Akwisgranu.

Potwierdza się, że Jenerał Morillo w prowincyi Wenezuela raniony został i Brygadyerowi Latorn oddał nad woyskiem dowodztwo.

D. 8 Maia wydał Król wyrok w treści: że gdy cudzoziemcy łączą się z rokoszanami w południowey Ameryce i ich sprawę popieraią, przeto każdy z nich, który na ziemi J. K. Mci w południowey Ameryki z bronią w ręku schwytany zostanie, uważany bydź ma iako buntownik i podlega karze iako kraiowy buntownik, z względem iedynie na iego stopień.

Z Franxfortu d. 17 Czerwca.

Rozmaite wieści o przyszłym kongressie Monarchów w Akwisgranie, zniewoliły Dwór Pruski do oświadczenia przez Posła swoiego przy Seymie Niemieckim, Hr. Goltz: "że nie nowy kongress na wzór Wiedeńskiego, ale tylko ziazd niektórych Monarchów w Akwisgranie postanowiony został; że ten ziazd wcale odmianą granic trudnić się nie będzie, ale oprócz utwierdzenia związków przyiaźni pomiędzy Monarchami, oznaczy iedynie postawę, iaką kray Niemiecki po ustąpieniu woysk sprzymierzonych z Francyi, dla ustalenia powszechney spokoyności i pokoiu w Europie, przybrać powinien.„ Nakoniec dodano iest: ponieważ ten ziazd nazwać się ni,

może kongressem, ale tylko przyiacielskiem i poufalnem naradzeniem się Monarchów, przeto żaden ajent, którego bądź Europeyskiego Dworu nie będzie miał do niego przystępu. Także oświadczenie podał Poseł Pruski znayduiącym się w Paryżu zagranicznym posłom.

Oznaczenie siły woyskowey związku Niemieckiego, równie iak wiele innych urządzeń nastąpić maią przed ziazdem Akwisgrańskim.

Z Bruxelli d. 21 Czerwca.

Rocznica bitwy pod Waterloo obchodzona tu była d. 18 b. m. z wielką uroczystością.

Przed dwiema dniami przybył tu Królewicz Angielski Xże Kentu z swoią małżonką, i zabawić maią czas iaki.

Dwór nasz bawić tu będzie przez cały rok. Ułaskawienie, które miało w dniu urodzin Króla nastąpić, wcześniey nastąpiło: 30 osądzonym darował Król kary.

W Sierpniu zebrać się nasze woysko ma do obozu pod Soestdik na popis.

Listy z Cambrai donoszą, iż wszystkie przygotowania zapowiadaią prędkie z Francyi odciągnienie woyska sprzymierzonego.

Niderlandska eskadra krążyła od 27 Kwietnia do 29 Maia około brzegów Barbaryyskich, unikaiąc wszelkiego związku z powodu morowey choroby z temi kraiami, potem zawinęła do Tulonu.

DONIESIENIE TEATRALNE.

W przyszłą Sobotę to iest dnia 11 Lipca 1818 r. na Benefis Leona Rudkiewicza dana będzie nowa Tragedyia w 5 Aktach z Francuzkiego pod nazwiskiem *Nadyr Thomas Kouli-kan, Król Perski.*

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Podaie do publiczney Wiadomości, iż w skutek Reskryptu Senatu Rządzącego z dnia 13 Czerwca N. 1775 wypuszczoną zostanie w Entrepryzę reperacya Kościoła parafialnego w Płokach i dzwonnicy przy temże kościele, którey koszt wykazany iest w kwocie 4903 złp. 14 1/6 gr. oprócz pomocy 1228 dni pieszych i 562 ciągłych, w tem Celu odbywać się będzie dnia 14 Lipca o godzinie 9tey ranney Licytacya publiczna w Biórach Wydziału Spraw Wewnętrznych, gdzie chęć zalicytowania tey Entrepryzy maiący przybydź zechcą i w zwykłe Vadium zaopatrzyć się. — W Krakowie dnia 30 Czerwca 1818

X. Łan[illegible] S.

Darow[illegible] W[illegible]

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do art. 118 Kodexu Cywil. podaie do publiczney wiadomości: iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na prośbę Urszuli z Kurdzielów Łabuzikowey w wsi Czarny zamieszkałey, żądaiącey ogłoszenia nieprzytomności małżonka swego Marcina Łabuzika, w mieyscu ostatniego zamieszkania iego w wsi Czarney nieprzytomnego, wydał w dniu 4 Kwietnia r. b. wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Marcina Łabuzika Sędziemu Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego. W Krakowie d. 8 Czerwca 1818

Nikorowicz.

Roubach Sekr. Sądu Apell:

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do art. 118 Kodexu Cywilnego podaie do publiczney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na podaną prośbę Mag-

daleny z Kowalskich Woscykowey, w wsi Filipowicach zamieszkałey, żądaiącey uznania nieprzytomności małżonka swego Łukasza Woscyka, przeszło od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania tego, w wsi Filipowicach nieprzytomnego, wydał w dniu 4 Kwietnia r. b. wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Łukasza Woscyka Sędziemu Pokoiu Okręgu Krzeszowickiego. W Krakowie d. 8 Czerwca 1818 roku.

Nikorowicz.

Raubach, Sekretarz S. A.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do artykułu 118. Kodexu Cywilnego podaie do publiczney wiadomości, iż Trybunał I Instancyi tegoż kraiu na prośbę Wiktoryi Ostrowskiey w Miasteczku Nowa Góra zamieszkałey, żądaiącey ogłoszenia nieprzytomności małżonka Piotra Ostrowskiego, więcey od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania swego Miasteczku Nowa Góra nieprzytomnego, wydał w dniu 5 Maia r. b. wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Piotra Ostrowskiego, Sędziemu Pokoiu Okręgu Chrzanowskiego. W Krakowie d. 8 Czerwca 1818 r.

Nikorowicz,

Raubach, Sekretarz Sądu Appell.

Notaryusz publiczny Powiatu Olkuskiego, Wyrokiem W. Trybunału Cywilnego I. Instancyi Woiewództwa Krakowskiego w sprawie *Działowey* dnia 24 Listopada r. z. zapadłym, do uskutecznienia sprzedaży przez publiczną licytacyią Dóbr Krzykawki w Powiecie Olkuskim Woiewództwie Krakowskim parafii Bolesławskiey nad rzeką Przemszą niedaleko miasta Sławkowa leżących, prawem własności do sukcessorów po ś. p. Felicyanie Łęskim pozostałych to iest: do W. Maryianny z Łęskich Chodorowiczowey W. Józefa Chodorowicza w mieście Pilicy, W. Ewy z Łęskich Chruścińskiey W. Franciszka Chruścińskiego w Jastrzębu zamieszkałych małżonków Pełnoletnich, aż do małoletnich, Tadusza Adama Synów tudzież Nepomuceny Córki Łęskich, których Matka i Opiekunka W. Anna z Żurawskich Łęska w Krzykawce zamieszkanie maiąca należących, Delegowany wiadomo czyni, iż Dobra te przez biegłych do summy zł. pol. 77.610 w grubey srebrney monecie oszacowane Urzędownie zostawszy po odczytaniu warunków licytacyi przez Radę familyiną ułożonych na terminie oznaczonym w dniu zwszym m. i r. b. odbyła się przygotowawcza licytacyia, na którey dobra Krzykawka W. Ewie z Łęskich Chruścińskiey w assystencyi iey małżonka za summę złp. 110,150 przygotowawczo przysądzone zostały, w dalszym zaś postępowaniu do przysądzenia stanowczego dzień trzynasty Lipca r. b. wyznaczonym został, na którym to terminie dobra te sprzedawane będą. Dla czego wszyscy chęć kupna maiący wzywaią się, iżby w dniu powyżey wyrażonem o godzinie 9tey ranney w mieście Olkuszu w domu pod N. 61 w kancelaryi przed delegowanym Notaryiuszem vadium 10 część szacunku wyrażonego zaopatrzeni stawili się, po którego złożeniu podania do protokułu zapisane zostaną, a następnie naywięcey daiącemu dobra rzeczone stanowczo przysądzone zostaną. Obwieszczenie ninieysze w mieyscach art: 961 kod: post: sądowego wskazanych ma bydź przylepione iako i wśląd art: 962 t. k. do dziennika Woiewództwa podane. Życzący sobie kupna w kancelaryi Notaryatu o szacunku tych dóbr Inwentarzach i warunkach licytacyi zawiadomić się każdego czasu mogą. — W Olkuszu d. 14 Czerwca 1818.

Podpisany Assessor Trybunału I. Instancyi Wol. Niepod. i ściśle Neutral. Miasta Krakowa i iego Okręgu, zawiadomia ninieyszym, iż Kamienica pod Nrem 329 przy ulicy Szewskiey położona złp. 28,344 oszacowana, w skutek uchwały tegoż Trybunału dnia 30 Czerwca r. b. nastąpioney, dnia 11 Lipca r. b. o godzinie 10 z rana w Sali Audyencyonalney Trybunału przez Delegowanego niżey wyrażonego niezawodnie stanowczo sprzedaną zostanie. Chęć licytowania maiący, zechcą się na wyżey wyrażonym terminie w mieyscu oznaczonym stawić, zaopatrzywszy się w vadium 2834 złp. wynoszące. O warunkach teyże licytacyi u Ur. Miętuszewskiego Kuratora massy dowiedzieć się można, które także przed rozpoczęciem się licytacyi przez Delegowanego odczytane będą. W Krakowie d. 30 Czerwca 1818.

J. Łobzowski, Delegowany.